

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VIII kadencja
Prezes Rady Ministrów
DSP.WPL.140.33.2018.ML

Warszawa, 7 czerwca 2018 r.

Pan
Marek Kuchciński
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku

przekazuję przyjęte przez **Radę Ministrów stanowisko** wobec komisyjnego projektu ustawy

**- o zmianie ustawy o ochronie przyrody
(druk nr 2354).**

Jednocześnie informuję, że Rada Ministrów upoważniła Ministra Środowiska do reprezentowania Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych.

Z poważaniem

(-) Mateusz Morawiecki

Stanowisko Rady Ministrów do komisyjnego projektu ustawy o zmianie ustawy o ochronie przyrody (druk sejmowy 2354)

I. Wprowadzenie

Kwestie związane z ochroną terenów zieleni i zadrzewień, w tym także z usuwaniem drzew reguluje rozdział 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2018 r. poz. 142, z późn. zm.). W przepisach tych określono przesłanki dotyczące uzyskiwania zezwoleń na usunięcie drzew, organy właściwe do wydania zezwolenia oraz opłaty związane z tym działaniem. Ponadto w art. 83f ust. 1 pkt 13 ustawy o ochronie przyrody wskazano, że zezwolenie na usunięcie drzew nie jest wymagane w przypadku usuwania drzew w czasie prowadzenia akcji ratowniczych przez jednostki ochrony przeciwpożarowej lub inne właściwe służby ustawowo powołane do niesienia pomocy osobom w stanie nagłego zagrożenia życia lub zdrowia.

Dodatkowo w ustawie z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. z 2017 r. poz. 459, z późn. zm.) uregulowane są zagadnienia związane z prawem właściciela gruntu do usunięcia z gruntu sąsiedniego zwieszających się z jego drzew gałęzi lub owoców. Przepisy obu ustaw nie regulują natomiast zagadnienia dotyczącego usuwania drzew zagrażających życiu lub zdrowiu ludzi oraz stanowiących zagrożenie dla mienia znajdującego się na działkach sąsiednich.

II. Proponowane zmiany

Komisyjny projekt ustawy o zmianie ustawy o ochronie przyrody (druk sejmowy 2354) przewiduje dodanie do przepisów ustawy o ochronie przyrody art. 83g, umożliwiającego wydanie przez organ właściwy decyzji nakazującej posiadaczowi nieruchomości usunięcie drzewa, jeżeli organ stwierdzi, że drzewo ze względu na swój stan stanowi zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzi lub dla obiektów budowlanych znajdujących się na sąsiedniej nieruchomości. Decyzji tej będzie mógł być nadany rygor natychmiastowej wykonalności. W takiej sytuacji nie będzie także wymagana zgoda właściciela nieruchomości na usunięcie drzewa. Jeżeli posiadacz nieruchomości nie wykona decyzji w wyznaczonym w niej terminie, organ, który decyzję wydał, usunie drzewo na koszt posiadacza nieruchomości.

III. Uwagi szczegółowe

Odnosząc się do zaproponowanych zmian, należy zauważyć, że są one dokonywane wybiórczo i nie uwzględniają konieczności dokonania zmian także innych przepisów ustawy o ochronie przyrody. Przewidziany w komisyjnym projekcie ustawy o zmianie ustawy o ochronie przyrody art. 83g stanowi realne zagrożenie dla administrowania muzeum, będącego jednostką ogrodowo-parkową, zarządzającego nieruchomością wpisaną do rejestru zabytków i jednocześnie sąsiadującego z dynamicznie rozwijającą się zabudową mieszkalną, ponieważ stwarza realne ryzyko występowania przez właścicieli okolicznych nieruchomości z wnioskami o usunięcie drzew rosnących w otulinie parków należących do rezydencji historycznych, niewłaściwie określanych przez potencjalnych wnioskodawców, jako „zagrażające” dla zasobów rezydencji historycznych, a mających kluczowe znaczenie kompozycyjne. Motywacje do wycinki drzew przez wnioskodawców mogą być różne. Należy

wskazać tutaj przede wszystkim na chęć odsłonięcia widoku z okna oraz na doświetlenie nieruchomości.

Wejście w życie ustawy w obecnym kształcie może powodować trudności w stosowaniu przepisów, w szczególności ze względu na następujące wątpliwości:

- 1) brak doprecyzowania procedury, na podstawie której byłyby przeprowadzane postępowanie administracyjne kończące się wydaniem decyzji w sprawie usunięcia drzewa lub krzewu;
- 2) brak uwzględnienia skutków zwiększonej liczby sporów administracyjnych powstałych na podstawie projektowanego art. 83g ustawy o ochronie przyrody;
- 3) projekt nie wskazuje, w jaki sposób dodawany przepis będzie korespondował z już funkcjonującym przepisem w ustawie o ochronie przyrody, umożliwiającym straży pożarnej wycinkę bez zgody właściciela nieruchomości drzew zagrażających bezpieczeństwu (art. 83f ust. 1 pkt 13 ustawy o ochronie przyrody);
- 4) projekt nie precyzuje kwestii braku konieczności uzyskania zezwolenia na usunięcie drzewa w przypadku decyzji nakazującej usunięcie drzewa, np. poprzez dopisanie tego wyjątku do art. 83f ustawy o ochronie przyrody;
- 5) nie uregulowano problematyki odszkodowań dla właścicieli zabytków nieruchomych za wykonane decyzje administracyjne posiadające wady, stanowiące w szczególności przesłanki wznowienia postępowania administracyjnego na podstawie art. 145 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2017 r. poz. 1257 oraz z 2018 r. poz. 149 i 650) lub stwierdzenia ich nieważności na podstawie art. 156 § 1 tej ustawy;
- 6) projekt nie reguluje sposobu postępowania w przypadku nieruchomości o nieuregulowanym stanie prawnym – w takim przypadku nie będzie można doręczyć decyzji, a tym samym zobowiązać posiadacza do usunięcia drzewa;
- 7) projekt nie zawiera przepisu uprawniającego organ do wejścia na nieruchomość w celu sprawdzenia stanu zdrowotnego drzewa oraz w celu jego wycinki; może dojść do sytuacji, w której organ właściwy do wydania decyzji nie będzie wpuszczony na nieruchomość, żeby przeprowadzić oględziny lub wyciąć drzewo;
- 8) projekt nie przewiduje obowiązku przeprowadzenia oględzin (podobnie jak w art. 83c ust. 1 ustawy o ochronie przyrody);
- 9) nie wprowadzono szczególnych przepisów służących zapewnieniu bezpieczeństwa drzew i krzewów mających znaczenie kompozycyjne dla nieruchomości zabytkowych, w szczególności dla muzeów rezydencjonalnych;
- 10) projekt nie przewiduje możliwości umorzenia przez organ w całości lub w części należności za usunięcie drzewa, na wniosek posiadacza nieruchomości w przypadkach uzasadnionych trudną sytuacją materialną osoby.

Ponadto skutkiem komisijnego projektu ustawy o zmianie ustawy o ochronie przyrody może być:

- 1) wpływ licznych wniosków do organów właściwych w sprawie wydania zezwolenia na usunięcie drzew o rozstrzygnięcie sporów międzysąsiedzkich, co spowoduje wzrost obciążenia pracą tych organów;
- 2) zwiększenie kosztów dla organów właściwych poprzez:
 - a) sfinansowanie wycinki do czasu otrzymania ewentualnego zwrotu,

- b) sfinansowanie ekspertyzy potwierdzającej zły stan drzewa, jeżeli będzie potrzebna, np. w przypadku gdy właściciel nieruchomości będzie zdania, że drzewo jest w dobrym stanie zdrowotnym, a stan drzewa nie będzie pozwalał na jednoznaczną ocenę przez urzędnika,
 - c) dodatkowe obciążenie administracyjne: obsługa dodatkowych spraw administracyjnych, często czasochłonnych ze względu na konieczność mediacji pomiędzy sąsiadami;
- 3) zwiększenie kosztów dla obywatela, ponieważ usunięcie dużego drzewa może oznaczać spory wydatek.

Ponadto w wyniku konfliktu sąsiedzkiego, w sytuacjach, które nie zawsze są jednoznaczne, obywatel nie tylko będzie pozbawiony drzewa na nieruchomości, ale będzie także zobligowany do zapłacenia za jego wycinkę. Komisyjny projekt ustawy nie rozstrzyga także kwestii ewentualnych odszkodowań dla właściciela w związku z usunięciem drzewa. Należy tu zauważyć, że zgodnie z art. 83e ust. 1 ustawy o ochronie przyrody, usunięcie drzewa lub krzewu z terenu nieruchomości, na wniosek właściciela urzędów, o których mowa w art. 49 § 1 ustawy – Kodeks cywilny, następuje za odszkodowaniem na rzecz właściciela nieruchomości. Odszkodowanie to przysługuje od właściciela urzędów. Nie można wykluczyć, że bez uregulowania tej kwestii wprost w przepisach ustawy, właściciele nieruchomości będą domagali się odszkodowań za usunięcie drzewa od organów wydających decyzje nakazujące usunięcie drzew. Dochodzenie roszczeń będzie możliwe na drodze cywilnej, co spowoduje dodatkowe obciążenie pracą organów właściwych, jak również może spowodować konieczność wypłaty odszkodowań, co obciąży budżet tych organów. Tym samym projekt ustawy może mieć wpływ na sektor finansów publicznych, jak również budżety jednostek samorządu terytorialnego.

IV. Podsumowanie

Biorąc pod uwagę, że komisyjny projekt ustawy o zmianie ustawy o ochronie przyrody (druk sejmowy 2354) nie reguluje kompleksowo kwestii związanych z wydaniem decyzji dotyczącej usunięcia drzew w określonych w projekcie przypadkach, jak również nie uwzględnia skutków związanych ze zwiększonym obciążeniem pracą i skutków finansowych dla obywateli i budżetów organów właściwych do wydawania zezwoleń na usunięcie drzew, Rada Ministrów negatywnie ocenia przedłożony projekt ustawy.